

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Wijziging Besluit activiteiten Leefomgeving (Bal) in verband met de verzegeling van de afvoerleiding van een toilet op een pleziervaartuig

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

Het lozen van toiletwater door pleziervaartuigen is al lange tijd verboden. Echter, omdat de lozing onder het wateroppervlak plaatsvindt, is dit vrijwel onzichtbaar. Hierdoor is het verbod nauwelijks te handhaven en wordt het verbod niet goed nageleefd. Veel toiletwater van pleziervaartuigen wordt om die reden nog steeds ongezuiverd in het oppervlaktewater geloosd.

De lozing van ongezuiverd toiletwater in oppervlaktewater levert naast een aantasting van de waterkwaliteit een gezondheidsrisico op voor de mensen die daarin zwemmen.

Er zijn in Nederland zo'n 200.000 pleziervaartuigen die in het water liggen. Daarvan zijn er naar schatting 50.000 die geen toilet aan boord hebben of bijvoorbeeld alleen een chemisch toilet of droogtoilet, waarbij de opvarenden gebruik maken van voorzieningen op de wal.

Van de resterende 150.000 pleziervaartuigen heeft een deel een toilet zonder opvangtank; na gebruik wordt het toiletwater direct via de huiddoorvoer – illegaal – onder water geloosd. Een ander deel van de pleziervaartuigen heeft een toilet met opvangtank. Die opvangtank kan via een slang worden leeggepompt bij een ontvangstinstallatie. Er zijn zo'n 500 van zulke installaties bij de (jacht)havens in Nederland.

Maar de opvangtank kan op een gegeven moment ook – illegaal – worden geleegd door de afsluiter tussen toilet en huiddoorvoer te openen.

Om de handhaafbaarheid te verbeteren, wordt het verplicht dat de afsluiter, die standaard aanwezig is tussen het toilet (of een aanwezige opvangtank) en de huiddoorvoer van het pleziervaartuig, in gesloten stand verzegeld is. Zonder het zegel te verbreken, is het is dan feitelijk onmogelijk om via die leiding ongezuiverd toiletwater in het oppervlaktewater te lozen.

Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de aangenomen motie van het lid van de Tweede Kamer De Groot (D66), waarin werd verzocht om een dergelijke verzegeling in regelgeving te verankeren.¹

In de Omgevingsregeling zullen nadere eisen worden eisen gesteld aan het te gebruiken zegel, en aan de verstrekking daarvan aan eigenaren van pleziervaartuigen. Die regeling treedt op dezelfde datum in werking als dit besluit.

¹ Kamerstukken II 2018/19, 35000 J, nr. 13

2. Wie zijn betrokken?

Het onderhavige besluit heeft directe gevolgen voor de volgende belanghebbenden:

- eigenaars, verhuurders en gebruikers van pleziervaartuigen
- waterschappen en Rijkswaterstaat die waterbeheerder en toezichthouder zijn

Daarnaast zou het besluit ook indirecte gevolgen kunnen hebben voor onder andere:

- beheerders van ontvangstinstallaties in jachthavens (doordat die installaties mogelijk vaker benut gaan worden)
- leveranciers van zuiveringsvoorzieningen aan boord (doordat de vraag daarnaar mogelijk toeneemt)
- toekomstige ontwikkelaars, producenten en leveranciers van technische voorzieningen die mogelijk gelijkwaardig worden verklaard aan de verzegeling

Sinds 2011 vindt op initiatief van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over het onderwerp 'toiletlozingen pleziervaart' geregeld overleg plaats met betrokken partijen. Op dit moment zijn dat met name de waterschappen (vertegenwoordigd door Wetterskip Fryslân), Rijkswaterstaat, HISWA-RECRON, Waterrecreatie Nederland, platform Waterrecreatie, het Watersportverbond, de Nederlandse Vereniging van Toerzeilers, het Verbond Nederlandse Motorbootsport en de Nederlandse Jachtbouw Industrie.

3. Wat is het probleem?

De lozing van ongezuiverd toiletwater in oppervlaktewater levert naast een aantasting van de waterkwaliteit een gezondheidsrisico op voor de mensen die daarin zwemmen. Daarom is het al lange tijd verboden dat pleziervaartuigen ongezuiverd toiletwater in het oppervlaktewater lozen.

Dit verbod is echter niet te handhaven omdat het de lozing (vrijwel) onzichtbaar plaatsvindt onder de waterspiegel.

4. Wat is het doel?

Doel is om de illegale lozing van ongezuiverd toiletwater door pleziertuigen in oppervlaktewater zoveel mogelijk te verminderen, en zo de gezondheid van zwemmers te beschermen.

Door de verplichting dat de afsluiter in de leiding tussen het toilet (dan wel de opvangtank) en de huiddoorvoer altijd in gesloten stand verzegeld moet zijn, is lozing van ongezuiverd toiletwater feitelijk onmogelijk gemaakt.

Daarmee wordt bevorderd dat legale alternatieven worden benut, zoals:

- het gebruik van de ontvangstinstallaties bij jachthavens,
- het gebruik van een goedgekeurde zuiveringsinstallatie aan boord,
- het gebruik van een andersoortig toilet aan boord (chemisch toilet, droogtoilet of een toilet waarmee uitsluitend urine kan worden geloosd), of
- het gebruik van de toiletvoorzieningen aan wal.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De bescherming van de zwemmers in oppervlaktewater tegen de in het ongezuiverde toiletwater aanwezige Intestinale enterokokken en Escherichia coli (zijnde de parameters uit de EU-Zwemwaterrichtlijn) is een publiek belang, dat ook in de toekomst overheidsinterventie noodzakelijk maakt.

6. Wat is het beste instrument?

Regelgeving is het beste instrument om eisen te stellen aan de toiletwaterzuiveringsvoorzieningen aan boord van pleziervaartuigen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Gevolgen voor burgers (eigenaren en gebruikers van pleziervaartuigen, zwemmers in oppervlaktewater)

Met het wijzigingsbesluit worden aan eigenaren van pleziervaartuigen verplicht de afsluiter in de leiding tussen het toilet (of de opvangtank) en de huiddoorvoer in gesloten stand te verzegelen. Die verplichting geldt niet als een goedgekeurde zuiveringsvoorziening wordt gebruikt, en ook niet als het toilet zodanig is ontworpen dat daarmee uitsluitend urine kan worden geloosd. Het wijzigingsbesluit zal daarmee leiden tot een vermindering van lozing van ongezuiverd toiletwater, wat gunstig is voor de gezondheid van degenen die in het oppervlaktewater zwemmen.

Gevolgen voor bedrijven (ontwikkelaars, producenten, en plaatsers van gelijkwaardige alternatieven voor verzegeling en van zuiveringsvoorzieningen, en beheerders jachthavens)

De minister van IenW heeft de bevoegdheid om een maatregel, die gelijkwaardig wordt geacht aan de verzegeling, toe te staan. Met name voor pleziervaartuigen die langere tijd op zee of in het buitenland verblijven kan dit een aantrekkelijke optie zijn. Voor bedrijven die een dergelijk alternatief ontwikkelen, produceren, leveren en/of plaatsen, kan dit kansen bieden.

Voor bedrijven die zuiveringsvoorzieningen ontwikkelen, produceren, leveren en/of in pleziervaartuigen plaatsen zal invoering van de verzegelingsplicht mogelijk tot gevolg hebben dat hier een stijgende vraag naar ontstaat.

Voor beheerders van jachthavens met een ontvangstinstallaties zal invoering van de verzegelingsplicht mogelijk betekenen dat die installaties vaker gebruikt zullen worden.

Gevolgen voor de overheid (Rijkswaterstaat en waterschappen)

Door de vermindering van ongezuiverde lozingen die als gevolg van het ontwerpbesluit verwacht wordt, zal de microbiologische waterkwaliteit naar verwachting verbeteren, hetgeen gunstig is voor het waterbeheer.

Gevolgen voor milieu

De microbiologische waterkwaliteit zal naar verwachting verbeteren door de vermindering van ongezuiverde lozingen die als gevolg van het ontwerpbesluit verwacht wordt.